

A szegedi árvíz és a nagyvilág

Nyolcvannégy évvel ezelőtt, 1879. március 12-ének éjjelén a kiáradt Tisza hullámai romokba döntötték Szeged városát.

Szeged tragédiájának híre az egész világot bejárta. A megrendítő természeti csapás, amint azt például Leo Woerl kiadásában német nyelven megjelent szegedi éttikalauz is kiemeli, világszerte nagyfokú áldozatkészségekben is megnyilvánult. Gyűjtés indult nemcsak Európa, hanem más földrészek különböző országaiban is a mintegy 60 000 hajléktalanra vált szegedi lakos megsegítése, a város felépítésének támogatása céljából.

Az egész világra kiterjedő segélyakció igen szép eredménnyel zárult. A külföldi adományok összege meghaladta az 1 800 000 akkori forintot. A külföld ezen nagyaránvú segítségével a nagykörút egyes szakaszait halálból Bécs, Berlin, Brüsszel, London, Párizs és Róma városáról neveztek el, nyilvánvalóan azért, mert az európai országok közül sorrendben Ausztriában, Németországban, Franciaországban, Angliában, Olaszországban és Belgiumban gyűlt össze a legtöbb adomány Szeged megsegítésére.

A város vezetősége nem a legszerencsésebben járt el, amikor megelőgette az említett hat külföldi fővárosról való utcaelnevezéssel. Nem neveztek el ugyanis utcát Oroszországra, Svájc, Románia és Hollandia fővárosáról, bár ezeknek az országoknak a társadalma is tekintélyes összeggel járult hozzá Szeged újjáépítéséhez. Nem szólván a többi európai országról, köztük az akkor kicsiny Szerbiáról, amelynek lakossága szintén tanújelét adta a szolidaritásnak, az áldozatkészségnek. De nem neveztek el utcát az Egyesült Államok fővá-

rosáról sem, annak ellenére, hogy az Egyesült Államokban is tekintélyes pénzáradomány gyűlt össze. A Budapesti sugárút elnevezés később történt megváltoztatása után fővárosunk nevét azóta sem viseli egyetlen utca, pedig Magyarország népe 1 000 000 akkori forintot meghaladó adománnyal segítette a város megsegítésére.

Az árvíz utáni Szegeden érezték, hogy a város a nagykörút szakaszainak a hat európai fővárosról való elnevezésével tulajdonképpen az említett hat ország társadalma áldozatkészségének állított emléket, a többi ország adakozásával szemben azonban ezzel adós maradt. Így született meg az a gondolat, hogy a magyarországi és külföldi adományok maradványából a város hozzájárulásával épített polgári leányiskola (ma Jogi Kar) épületének külső falán emléktáblát helyezzenek el. Ez 1881-ben meg is történt. Az emléktáblán olvasható szöveg a következő: »Emeltetett az 1879-edik évi vízvesz alkalmából hazánk és a nagyvilág által tanúsított részvét emlékéül a begyűlt könyvmaradványok maradványából. 1881.«

A Szeged iránt megnyilvánult nagyfokú részvét emléke ennél az emléktáblánál méltóbb megőrkítést érdemel. A városban a Tisza partján vagy más megfelelő helyen, a régiek mulasztását pótolva, szép kivitelezésű emlékoszlopot lehetne állítani, mely feltüntetné mindazon országok nevét, amelyeknek lakossága adományaival annak idején Szeged szerencsétlenül járt lakosainak segítségére sietett és hozzájárult a város újjáépítéséhez.

Dr. Palásti László,
a Szegedi Tanárképző
Főiskola tanára.

Baráti találkozó az újszegedi szövetségben

Az Újszegedi Kender-, Len-, szövő Vállalat 23 szocialista brigádjának tagjai vasárnap délután 4 órai kezdettel a vállalat művelődési termében baráti találkozót rendeztek, amelyen részt vett a brigádok több író-tagja is: Andrassy Lajos, Kovács Sándor Iván, Lódi Ferenc és Péter László. Kiss Ferenc, a vállalat főmérnöke nyitotta meg a baráti találkozót.

Ezt követően a szocialista brigádok számos tagja önálló műsorral szórakoztatta a találkozót résztvevőit. Elsőként a Kállai Éva szocialista brigád tagjainak gyerme-

kei köszöntötték verses összeállításával a brigádokat és hozzátartozóikat. Eichner Józsefné saját versét adta elő, amelyet a brigádok eleiről, tevékenységéről írt, Szekeres Irén, Szabó Györgyné, Barona Rozália, Sári Erika, Zámbo Anna, Battancs Mária és egy görög származású kis-lány, Trajanapulu Panajota énekszámokkal, Oláh Irén pedig szavalattal szerepelt, Tóth Ilona és Onczal Zsolt modern táncokat mutatott be.

A műsor után a szocialista brigádok és hozzátartozóik szórakoztak és ismerkedtek egymással.

A mezőgazdasági könyvhónap sikere Üllesen

Üllesen rendezték meg a mezőgazdasági könyvhónap ünnepélyes zárásai megnyitóját január utolsó napjában. S talán ezért is, az elmúlt hónapban Üllesen adtak el legtöbb könyvet a szorgalmas bizományosok.

Több mint 6 ezer forint értékű könyv talált gazdára ebben a községben február folyamán. Elsősorban a szépirodalmi művek iránt volt nagy az érdeklődés, de a szokásosnál sokkal nagyobb számú mezőgazdasági szakkönyvet, kertészeti, gyümölcs- és szőlőtermesztési ismeretekkel foglalkozó munkát is megvásároltak.

A falu könyvbizományosai egymással versenyezve dolgoztak a könyvhónap sikeréért. Hügyecz Andrásné bizományos, a községi tanács pénzügyi előadója maga 1240 forint értékű könyvet adott el.

Hasonlóan jó munkát végzett a földművelőszövetkezet könyvtárusítással megbízott dolgozója, Nagy Sándor is. Érdekes kezdeményezése volt a szövetkezetnek az, hogy a cukrárszában kis könyvbe-mutatót rendeztek. Egy fekete mellett üldögélve bárki belelapozhatott a tárlóra ki-

rakott könyvekbe, s ha megtetszett neki, amit talált, rögtön meg is vásárolhatta a kiválasztott könyvet.

Az ülési példa bizonyítja a könyvhónapok rendezésének tömegmozgósító hatását.

Idei termés kilátásaink őszibarackból

Az őszibaracktermés 1960-ban százszázalékosan elmaradt, sőt a fáknak is komoly károsodás mutatkozott. Idei telünk is volt olyan erős, sokkal hosszabban tartó, és még is bizakodóbban nézhetünk a tavasz elé.

Az 1959-60-as telünknek a viselkedése éppen az ellenkezője volt az ideinek. Az egész telünk akkor február elejéig olyan fagymentes, tavaszias volt, hogy egyes korán virágzó diszcszerjék védettebb helyeken már január végén kihozták virágaikat. Természetesen a barackfák is élénkületi kezdtek, a nedvke-ringés bennük is megindult, a rügyeik megduzzadtak, és ezáltal teljesen érzékenyekké váltak a későbbben rájuk szakadt nagy februári hidegekkel szemben.

Ellenállóságuk jóval nagyobb volt

Az idei tél már novemberben jelentkezett és egy-két napi megszakítással, végig keményen tartotta magát.

A barackfák rügyeit összehúzódottan, teljes nyugalmi állapotban érték a nagy hidegek. Ezen állapotuknál fogva a fagyokkal szembeni ellenállóságuk jóval nagyobb volt. Ez a körülmény az, ami bizonyos mértékig bizakodó tesz bennünket.

De reményességünket erősíti még az is, hogy a szakszerűen kezelt barackosokat minden esztendőben megtrágyazzák szuperfoszfáttal és kálival. Ez az eljárás nagyban hozzájárul a termővesz-szőknek, és rajtuk levő rügyeknek időbeni beéréséhez, ami szintén a fagyok iránti ellenállóképességet fokozza.

Az őszibarack aránylag elég sok hideget bír. Amíg

Szellemi vetélkedőket rendez az MSZBT a tanulóifjúságnak

Emlékeztetünk arattak tavaly az MSZBT Ki tud többet a Szovjetunióról című szellemi vetélkedői, amelyeknek döntőit a televízió és a rádió is közvetítette. Az idén az MSZBT a KISZ-szel és az Úttörő Szövetséggel együtt bővíti a vetélkedők témakörét és szélesíti a részvételi lehetőséget.

Az általános iskolák diákjainak vetélkedőjét, Ki tud többet barátainkról címmel az úttörő művészeti szemle keretében bonyolítják le. A középiskolások a KISZ kulturális seregszemléjének diáknappjaihoz kapcsolódva Mit tudsz a máról című témakörben mérik össze szellemi felkészültségüket.

A középiskolás diákok szellemi versenye országos jellegű. A kerületi és a megyei döntők legjobbjai a budapesti és a vidéki diáknappok alkalmával döntenek el a részvételi jogát, az országos döntőben. Az ország legjobb csapatának mind az öt tagja

jutulomképpen a Szovjetunióba utazik.

Az idén első ízben az ipari tanulók részére is országos versenyt rendeznek. Az országos döntőben négy területi vetélkedő győztese vesznek részt a legjobb budapestiek kivételével.

Japán professzor Szegeden

Dr. Rinta Shimose, a tokiói egyetem alkalmazott kémiai tanszékének professzora a József Attila Tudományegyetem vendégeként egyhónapos tanulmányútra Szegedre érkezett. A japán professzor a szegedi egyetem alkalmazott kémiai tanszékének munkájával ismerkedik. Dr. Rinta Shimose több előadást is tart majd Szegeden a Kémikusok Egyesületében, valamint az egyetem természettudományi karán.

Újabb takarmánytámogatásban részesülnek a sertéstenyésztők

Az Élelmezésügyi Minisztérium állatforgalmi igazgatóságán tájékoztatást adtak arról, hogy az állam milyen kedvezményekkel, takarmányjuttatásokkal segíti a sertéstenyésztést. Balogh József, az igazgatóság helyettes vezetője elmondotta, hogy az utóbbi években — a rossz takarmánytermés miatt — a fokozódó szükségletekhez képest nem növekedett megfelelő mértékben az ország sertésállománya. A szükségletek és

az állomány egyensúlyát most elsősorban a kocaletszám növelésével, valamint a szaporulat minél nagyobb arányú felnevelésével kell megteremteni. A kormány egyes régebbi kedvezményeket megtartása mellett újabb takarmánytámogatásban részesíti a sertéstenyésztő termelőszövetkezeteket, a háztáji gazdaságokat, és az egyéni tenyésztőket is.

Az érvényes rendelkezések szerint minden olyan termelőszövetkezet, amely az 1963. évi január 1-i létszámhoz képest május 31-ig növeli a kocaállományát, a növekedésnek megfelelően — a vemhesség megállapításakor —

kocánként 4 mázsa abrak-takarmány állami áron történő vásárlására kap utalványt.

A kocával nem rendelkező háztáji és egyéni gazdaságok, amelyek az állatforgalmi vállalatoktól kocát igényelnek tájékoztatás alapján, a szerződéses kihelyezési akció keretében május 31-ig le-

szerződött minden koca után a korábbi 3 mázsa helyett 4 mázsa abrak-takarmányra kaphat utalványt. Az így felvásárolt koca árát egyszeri felvásárlásból származó

süldőkkel lehet törleszteni. További kedvezmény, hogy a törlesztésre szánt süldők után egyenként 50 kiló abrak-takarmányra kaphat vásárlási utalványt.

A háztáji és egyéni gazdaságok a meglévő vemhes kocaikra 1963. május 31-ig megkötött kocatartási és süldőnevelési szerződés alapján a korábbi 1,5 mázsa helyett 3 mázsa abrak-takarmány vásárlására jogosultak állami áron. Ugyanakkor változatlanul megkapják a koca után átadásra kerülő süldőkre az egyenként 50 kilós abrak-kiutalást is.

Az abrak-takarmány-juttatás mértéke május 31 után a le-szerződött és kihelyezésre kerülő kocáknál 3 mázsa, a meglévő kocáknál pedig 2 mázsa csökken. Azok a háztáji és egyéni gazdasá-

gok, amelyek a meglévő malacokra kötnék süldőnevelési szerződést, változatlanul megkapják május 31 után is a süldőként 50 kiló abrak-takarmányra szóló kiutalást.

A háztáji sertéstenyésztés, illetve hízalás támogatása közvetlen érdeke a közös gazdaságoknak:

a földművelésügyi és az élelmezésügyi miniszter együttes utasítása szerint ugyanis a háztáji gazdaságok által szerződéses alapon átadott süldők és hízott sertések értéke beszámít a termelőszövetkezetek árúértékesítési tervének teljesítéséhez.

Ezért is indokolt, hogy minden közös gazdaság támogassa a tagok háztáji sertéstartását olcsó zöldségtakarmánnyal és közös legelők létesítésével.

Segítség, melyet kevesen vesznek igénybe

Bevált-e a házhoz szállítás Szegeden?

Néhány évvel ezelőtt a szegedi háziasszonyok mint szép álomról beszéltek a házhoz szállításról. Szeged kereskedelmének vezetői, az igényeket felmérve, kezdeményezték, hogy ez az elképzelés valósággá váljon. Először csak a havi nagyobb bevásárlások házhoz szállítását biztosították, akár telefonon történt megrendelésre is. A tej szállításával azonban probléma volt, mert a Csongrád Megyei Tejipari Vállalat szegedi kirendeltségének nem volt megfelelő palackozógépe.

Ezt is megoldották. Korszerű palackozógépet szereltek fel és állították üzembe Szegeden. A boltok dolgozóira várt most már a feladat, hogy ismertessék a vásárlókkal a házhoz szállítás

előnyeit. Gondoskodtak kifizetőkről, s közben megjelent a hivatalos tarifa is. Ez sem csökkentette a vásárlók kedvét. Amelyik boltok propagálták a házhoz szállítást, ott gyorsabbá vált a kiszolgálás is. De hallgassuk meg néhány háziasszony véleményét.

— Nyugodtabb az álmom is, mert nem azzal a tudattal fekszem le, hogy reggel rohanhatok a tejért, péksüteményt — mondja Nagy Menyhértné, aki a Marx téri élelmiszer-kiskereskedelmi boltból szállítat. Minden reggel pontosan fél 7-kor becsönget a kifizető a tejjel, vajjal, péksüteménnyel. A térítés pedig ezért a mindennapi segítségért igazán nem számottevő.

Horváth Gyuláné a Ká-

rász utcai boltból vásárol rendszeresen. A havi nagy bevásárlásokat végzi előre-rendeléssel, s mint elmondta, soha nem volt még hiány semmiben, mindig kifogástalan, szép árut kapott.

Ezt a véleményt nem véletlenül tolmácsoltuk, hiszen több vásárló, akivel elbeszélgettünk a házhoz szállításról, elmondta: félt attól, hogy nem olyan árut kap, amilyent szeretne.

A tapasztalatok szerint akik egyszer megpróbálták, mindig élnek ezzel a segítséggel. Akadnak azonban olyanok is, akik félnek az újtól, s csak azt tartják jó-nak, amit saját maguk választanak. Ezeket az »óvatos« vásárlókat győzzék meg a bolti elárúsítók — elsősorban kifogástalan áruval.

a fagy —20 fokot nem éri el, addig — normális időjárás mellett — veszély nincs. Azonban ha a fagy —20 fok alá süllyed, és az tartóssá válik, komoly veszélyt rejt magában, különösen az érzékenyebb fajtákra nézve. Szatymaz határában az idén egy alkalommal —27 fokra süllyedt a hőmérséklet hi-ganyoszála. Ez okozhatta a legtöbb bajt. Ott, ahol ez a hideghullám végig hőmpölygött, és útjában nyitott telepítésű gyümölcsösöket érintett, ott a kártétel is komoly lesz.

Mi a teendők a rendkívüli tél után

Öszibarackosainkban?

A fagyok elmúltával megkezdődik, vagy talán szörványosan már megkezdődött a gyümölcsösök tisztogatása, metszése.

Az őszibarackfákat minden esztendő tavaszán meg kell metszeni, rajtuk új termőfe-lületet kell kiképezni. Ha ezt nem tesszük meg, úgy a fa felkapaszkodásnak indul, ami fokozatosan a terméshozam csappanásához, valamint élet-tartamának megrövidüléséhez vezet.

Akár mennyire is rövid idő áll majd a metszések elvégzésére, mégis most kivételesen azt ajánljuk, hogy ne siessünk nagyon vele. Várjunk addig, míg a rügyek duzzadásnak indulnak, vagy eljutnak a pirosbimbós állapotig. Ekkor láthatjuk tisztán, hogy melyek lesznek azok a rügyek, melyekre a termés szempontjából számíthatunk.

A termés mindenkori az előző évben növekedett veszszőkön mutatkozik. Ezek a fák termőveszzői. Azokat a vesszőket, melyeken a rügyek nem duzzadnak, vagy nem fakadnak, többől ledobhatjuk, mert azokon a rügyek elfagytak. A többi vesszőket aszerint kell metszeni, hogy mely részekben jelentkeznek az élő termőrügyek.

Idén természetesen a hosszú metszést javasoljuk a legtöbb esetben, hogy a ter-

mőveszző vége felé mutatkozó termőrügyeket megmentsük, tekintve, hogy a fagyak a vesszőkön legtöbb esetben szétszórtan fog mutatkozni.

Ezért lesz jobb a későbbi metszés.

Ott, ahol a fagy nemcsak a rügyeket vitte el, de a fa testében is kárt okozott, ott már más módszert kell alkalmaznunk. Ebben az esetben a fát akarjuk megmenteni, hogy a jövőben újból termőfává váljék. Vagyis egy kényszerifjítást hajtunk rajta végre.

Az öregedő barackosok felújítása

Bár itt a homokon, ahol az őszibarackfa élete aránylag rövid — nem vagyunk hível az ifjításnak, hanem inkább forgórendszerű telepítéssel iparkodunk az öregedő barackosokat felújítani.

Fiatalabb, fagyos fákon azonban a kényszerifjítás még kifizetődik.

A kényszerifjításokkal kapcsolatban két fontos eljárásra kell a figyelmet felhívni.

Először tudnunk kell azt, hogy csonthéjas (barack, cse-reznye, meggy, szilva) fákról vastagabb vázágazásokat csak nyár végével (augusztus) szabad levágni az eleven rész fölött. Tavaszai levágás esetén nagyon könnyen mézgásodás indulhat meg a sebhelyen, ami a barackfa végleges pusztulásához vezethet.

A másik fontos tudnivaló az ilyen nagyobb sebek kezelése. Ez a sebek simára faragásából áll. A sebek oltó-visszal, vagy fémmentes olajfestékkel bekenve — a levegő és a napsugár szárító hatásától elzárva — hamarabb begyógyulnak.

Ezeket a főbb szempontokat kell figyelembe vevőnk az őszibarackfák tavaszi munkáinak megkezdésekor.

Bizunk benne, hogy idén, ha nem is lesz nagy termés, de amit szüretelünk, az szép és jó zamatu lesz.

Kamenszky Béla
gazdasági tanár

Megkezdődtek a gépállomási emlékek

A Földművelésügyi Minisztérium gépállomási és gép-építési főigazgatóságának tájékoztatása szerint a frissen javítottakkal együtt a gépállomásokon az összes gépek 80, a termelőszövetkezetekben pedig 85 százaléka van üzemképes állapotban. Az időjárás okozta késés miatt azonban még így is feltétlenül szükséges, hogy mindenütt a lehető legtöbb gépet kettős műszakban üze-

meltsék. A javítások ellenőrzésére szolgáló tavaszi gépszemléket egyébként úgy szervezték meg, hogy a már mezőn dolgozó gépek felülvizsgálata munka közben történjen. A telephelyen csak a még munkaalkalom hiányában veszteglő gépek »sorakoznak föl« a szakemberekből szervezett bizottság előtt. A szemle eddig két megyében — Somogyban és Vasban — kezdődött meg.